

FRANTZIAZKO ETA ESPAINIAKO JUSTIZIAK ALDERATU DITUZTE BOSGARREN BIDASOAKO EGUNETAN

Mugaz bi aldeetako epaileak bildu dira Miarritzeko Kasinoan

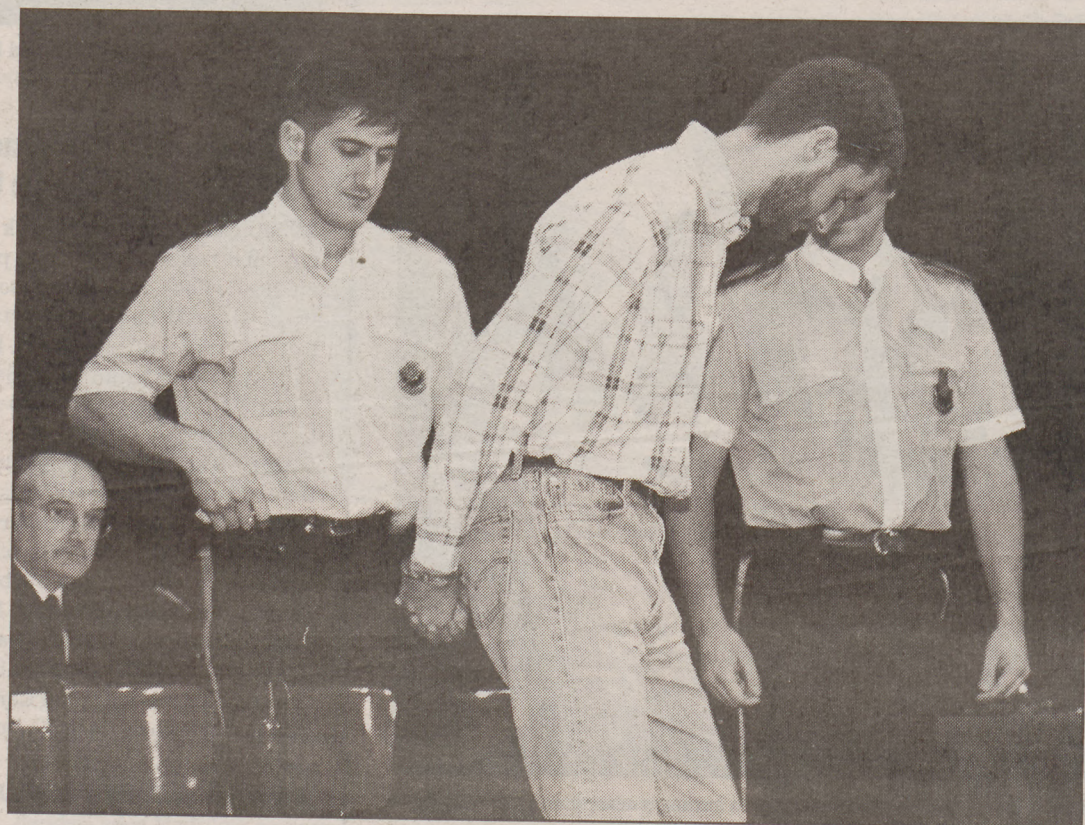
Mugaz bi aldeetako epaileen arteko harremanak sendotzeko, frantses eta espainol epaile batzuek hitzordu bat sortu zuten 1990ean. Ildo beretik jarraikiz, Bidasoako Egunen bosgarren aldia iragaten ari da atzotik Miarritzen.

Lutxi Fourcade / Miarritze

EUROPA eraikitzen ari zela eta, mugaz bi aldeetako epaileek elkar hobeki ezagutzeko beharra ikusi zuten. Izan ere, nahiz eta muga izan, herrien arteko harremanak ugaritzen hasiak ziren eta sistemen edo praktiken parekatzeko behar gorria ikusi zuten. Paueko Dei Gorteak bultzaturik, Bidasoako Egun Judizialak egin ziren lehen aldiz 1990ean, Baionan. Gerroztik, ekitaldia iragaten da ia urte guziz, Donostian, Bilbon, Pauen, Zaragozan edo Tarbesen. Hain zuzen, Bidasoako eremua hedatu da urtero, eta —Frantziako Estatuko hiru departamendu sartzen badira ere antolakuntza— EAEko, Nafarroako eta Aragoiko partaideak biltzen ditu. Parte hartzeari dagokionez ere, osaketa zabaldu da, eta epaileek gonbidatu dituzte abokatuak beraien gogoetaldietan.

«Zuzenbidearen praktikatzailerak bildu nahi ditugu, epaile, abokatu edo notarioak, bi herri auzokideen legeak eta jurisprudentzia konparatzeko asmoz», azaldu zuten Herve Grangek, Paueko Dei Korteko lehendakariak. Hain zuzen ere, mugaz bi aldeetako gogo-eta sakona bultzatzea beharrezkotzat jo zuten egunen antolatzailerak. «Europaren sortzearekin, mugak desagertu dira, eta delituek ere ez dute gehiago mugarik ezagutzen. Herri bakoitzaren Justizia lantzea aberatsa da biharko erreformak gogoetatzeko», gehitu zuten. Alabaina, epaileak ez zirela legegileak azpimarratu zuten, «nahiz eta funtsezko hausnarketa egin».

Espainiako ordezkarien iritziz ere, elkarte horiek aberatsak eta emankorrak dira. «Ibai txikiaren gaineko jauzi txiki bat egin dugu



Alegiazko epaiketa bat egin zuten atzo Miarritzen, Espainiako eta Frantziako zuzenbideak konparatzeko.

BOB EDMÉ

elkar aberasteko», azpimarratu zuten Joaquin Jimenez Garciak, Bilboko Auzitegiko lehendakariak. Partaide guztiei ongi etorria eskaini ondoren, hiru hizkuntzatan, beste herrien legeak ezagutzeko beharra aldarrikatu zuten. Era berean, epaileen artean sortu diren adiskidetasun harremanak goraiatu zituen.

Epaileen estatutua eztabaidan • Hirurehun bat lagunek ihardetsi diote antolatzailerak gonbidapenari, eta lehen eztabaidak hasi ziren atzo arratsaldean. «Truke teknikoak eta profesionalak antolatu nahi genituen, sistemen arteko antzekotasunak eta des-

berdintasunak erakusteko», azpimarratu zuten Herve Grangek.

Justizia sistemak hobeto ulertzeko, bi ariketa praktikoa antolatu dituzte aurtun eta lehena iragan zen atzo arratsaldean, alegiazko auzi bat antolatuz. Bigarren ariketa praktikoa egingen da goiz honetan eta epaitegiaren erabakien aplikazioa konparatuko dituzte famili kontuetan. «Gai hori aktualitatean dugu eta biharko arazo handia izanen da dudarik gabe, nahiz eta bakan agertu Frantzian eta Espainiaren artean». Auzitegi zibilaren kasu berezia aztertzea beharrezkotzat jo zuten, afera horiek maizetan

agertzen baitira auzitegi guztietan.

Arratsaldean, berriz, prestigiozko ekitaldi bat iraganen zela azpimarratu zuten antolatzailerak. Frantses estatuan epailearen erreforma dela eta, frantses eta espainol estatuetako goi mailako epaileak gonbitatu dituzte. Pierre Truche, Kasazio Korteko lehen lehendakariak eta Jean-François Burgelin, Kasazio Korteko fiskal nagusiak aipatuko dituzte epailearen estatutua eta erantzukizuna. Espainol estatuko ordezkariak izanen dira Sierra de la Cruz, Auzitegi Gorenaren lehen ganbarako lehendakaria eta Jesus Cardenal, Estatuko Fiskal Nagusia.

Justiziaren aplikazio ezberdinak

MUGAZ bi aldetako elkar ezagutza sendotzeko, bi ariketa praktikoa antolatu dituzte Bidasoaren Egunen antolatzailerak aurtun. Lehen ariketa praktikoa iragan da atzo arratsaldean eta alegiazko auzi bat antolatu zuten. Delitu bera edo antzekoa epaitu zuten lehendabizi frantses epaileek zuzenbide frantsesaren arabera eta ondotik espainol epaileek Espainiako legeriari jarraiki.

Ulermen errazteko, eskolako kasu bat hartu zuten, hots erregularki iragaten den gertakizun bat. Lapurketa baten ondoren etxe batean, polizia gazte bat atxilotu zuten lortutako lekukotasunei esker. Ondotik, Poliziak

miaketa egin zuten gaztearen etxean eta 5 gramo kokaina aurkitu zituen etxean.

Auzia hasi baino lehen, bildutako epaileek adierazi zituzten estatu bakoitzako lege ezberdinak. Izan ere, droga eukitzea legez kanpoko bada ere Frantzian, zilegi da Espainian auto-kontsumoarentzat. Era berean, prozeduraren urrats guztiak zehaztu zituzten eta antzekotasun handia agertu zuten instrukzio mailan. Espainiako prozeduraren azken urratsa ezberdina zela erakutsi zuten zeren fiskalak eta abokatuak delituen kalifikazioa egiten baitute.

Alabaina, ezberdintasun han-

diena agertu zen auziaren iraganbidea eta erakutsi zituzten antzerki moduan. Ohiko pertsonai guztiek alegiazko auzian parte hartu zuten eta auzitegiko arropetaz jantzi ziren: hiru epaile, fiskala, idazkaria, defentsaren abokatua eta inkuipatua. Lehendabizi frantses prozedura erakutsi zuten eta espainol profesionalak aukera izan zuten ikusteko justiziaren ibilimoldea. Frantses estatuan, instrukzio epaileak inkesta guztia beregain hartu bazuen ere hasieran, auzitegiko lehendakariak segida hartu zuten auzi denboran, instrukzio pundu batzuk zehaztuz. Ondoren, fiskalak eskatu zuten kondena bat

Estatuaren izenean eta defentsaren abokatak bere bezeroaren eskubideak defenditu zituen.

Espainiako prozedurak, aldiz, ustekabe handia piztu zuten frantses epaileen artean. Izan ere, auzia hasi baino lehen, fiskalaren eta abokatuaren delituen kalifikazioa irakurri zuten idazkariak. Ondotik, fiskalak eta abokatuak zizkioten galderak egin inkuipatuari, delituaren froga ekartzeko edo froga eskasa adierazteko. Epailea jokoazain hutsa zela azken finean agertu zuten, nahiz eta kondenak finkatu. Auzien ondotik izan zen eztabaidan, pundu horrek eztabaida handia piztu zuten epaileen artean. X

Konstituzionalean amaituko du Justizia eta euskara aferak, Mendizabalen ustez

«Justizia eta komunikabideak» jardunaldietan da epaitegi horretako kidea

Europa Press / Bilbo

ATZO hasi ziren Francisco Vitoria elkarte judizialak antolatutako «Justizia eta komunikabideak» jardunaldiak Bilbon. Han izan zen Espainiako Epaitegi Konstituzionaleko magistratu Rafael Mendizabal Allende.

Aipatutako gauzen artean adierazi zuten Justizia administrazioan euskararen normalizazioaren inguruan dagoen aferak Epaitegi Konstituzionalean amaituko duela. Ez zuten, ordea, auziari buruzko iritzirik eman, magistratuaren arabera, «gaia konstituzionaleko mahai gainean izango badugu ez baitut instituzio hori konprometzuan jarri nahi, eta ia ziur mahai horretan amaituko duela aferak».

Prensa legearen inguruan ere mintzatu zen Mendizabal. Haren ustez, ez luke prentsa legerik egon behar, gauzak isiltzeko balio duelako soilik. «Lege horrek askatasuna murrizteko balio du soilik. Nere ustez jurisprudentzia kontuan hartuz erregulatu behar da, lehenagotiko adostasuna lortuaz epaileen eta kazetarien artean». Gaineratu zuten, «errelitatea kontatzea izpiluaren papera egitea» dela, eta «izpilu fidela denean, hau da ez duenean gizenago edo argalago egiten, errealitatearen beldurik ez» dela izan behar.

Zentzutasuna euskalduntze prozesuan • Bestalde, EAEko Justizierekin harremanetarako zuzendari Inmaculada de Miguel ere jardunaldietan izan zen atzo, eta adierazi zuten Justizia departamentuak uste duela euskalduntze prozesuan zentzutasuna ezartzen ari dela. Rafael Mendizabalek esandakoari erreferentzia eginez, esan zuten posible dela magistratu horrek esandakoa gertatzeam arazoak Konstituzionalean amaitzea, hain zuzen: «Prozesua sensibilitate guztiak kontuan hartuz jarraitzen bada, eta pertsona bakar batek pentsatzen badu ez dela bide egokia epaitegi horretara irits daiteke».

De Miguelek adierazpen horiek egin zituen jardunaldietan egokitzen zitzaien hitzaldia eman aurretik. Gaur amaituko dira «Justizia eta Komunikabideak» jardunaldiak. Bi egunetan Botere Judizialeko magistratu, EAEko Justizia departamentuko arduradun, kazetari eta zuzenbide katedradunak parte hartzen ari dira. X